

ממעין השינאה

במשנת רבוה"ק מאיז'בצא וראדזין זלה"ה

העלון נתנדב לע"ר רבותינו הקדושים
ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו

פרשת
בהר
בחקותי

עלון
מס' 135

מתוך השיעור בספרי רבותינו זי"ע
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בית יעקב פרשת בהר אות כ"ז

ממונו של אדם תלוי ועומד ברשות השי"ת ואצל האדם הוא רק פקדון, וע"כ אסור לו להלוות בריבית להגדיל ריוח מעצם המעות, והרי זה כמצות השמיטה להחזיר קניניו להשי"ת, ומהחזרת הממון להשי"ת מתברך רכושו כזריעה החוזר אל המקור ומתברך ומפרה פרי.

כשהעולם נעשה להויה בפני עצמה אין בה קיום וחיות, וכשהיא מחוברת למקורה היא מלאה חיים.

כל חלקי העולם מתקיימים וחיים מחיות הקודש ואין שום לבוש שהוא נעתיק ונפרד ח"ו

וכמו כן עיקר אחיזת העולם הוא מדברי תורה, ושתיכיר חסרונה שלריכה תמיד להצורא צ"ה, מה שאין כן כשהוא הוי' בפני עצמה וכל תכיר חסרונה שלריכה לכל עת להצורא, אזי השמים כעשן נמלחו והארץ כצבד תבלה (ישעיה נ"א, ז'), ומי שאינו מתגאה לומר שיש לו הויה בפני עצמו, ומכיר דלית לי' מגרמי' כלום, זה הוא יקר מאוד צעיני השי"ת: האדם לפי הסתכלותו ותפיסתו את עצמו ביחס אל מקורו כן הוא ההנהגה עמו כגוונא דיליה ברצותו מתפרד וברצונו מתקשר, וכאשר האדם מתפרד בתפיסתו והוא מחשיב את עצמו למציאות עומד בכח חיות עצמו בלתי תלוי ומחובר למקור החיים, אז מתפרד ומתנתק ממקור יניקת החיים ואז אין שופע בו חיי השי"ת וברכתו הבלתי מוגבל, ואז כלה ונאפס אט אט כעלה נבל אשר נתלש ממקור חיותו, ולזה אז"ל רשעים בחייהם קרויים מתים שאינם דבוקים ומחוברים אל החיים, אבל אם יכיר את מקורו ויחזור (בהכרת נפשו) את מציאותו למקור שהוא השי"ת אז הרי הוא דבוק בשפע חיותו ומקור נביעתו ואינו מתפרד ומתנתק להויה עצמית ואז הרי הוא מתברך ממקור הברכה, וע"כ עיקר ותכלית של האדם הוא שיכיר בעצמו שאין הוא מציאות קיים בכח עצמו שאז הרי הוא מתנתק מן המקור והוא נעדר חיים, אבל עפ"י האמת אין לו מציאות משלו ולא כלום והוא אך תלוי ועומד בכל עת ורגע בחיי השי"ת השופע בו ומנהיג אותו, ואז הוא אכן באמת דבוק במקור החיים ובאור השי"ת ושופע ברכה בלא מחסור כי חלקו בחיים.

וכי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת צו וגו' אל תקח מאתו נשך ותרצית ויראת מאלהיך וגו' (ויקרא כ"ה לה-לז). הנה כל העולם הוא רק לבוש לדברי תורה, כי האף קמלא דלבושי' מיני' וצי', ובמקום שמתחיל הצער תשלים ותקיים הלבוש, והלבוש רואה היטב חסרונו שלריך לבשר: קמצא הוא הצב אשר העור הקשה הנמצא עליו הוא מלבוש עליו ועם זאת גם חלק עצמו ואינו מנותק מהבשר ומתגדל וחיה מחיות הצב עצמו, דלא כהאדם שהלבוש שמתלבש בו הוא דבר שחוץ ממנו ואינו מחובר ויונק מחיותו, וזה הקמצא הוא משל על העולמות אשר ברא השי"ת שאף שנראה לכאורה שזה העולם עם כל הנמצאים בה היא דבר נפרד ועומד לעצמו ונראה כמנותק מהמקור, אבל אמנם עפ"י האמת היא שכל הנמצא והקיים במציאות אף שהם מסתירים את הפנימיות ונראים כנפרדים אבל עפ"י אמת הם יונקים מחיות ואור השי"ת ואינם מציאות לעצמן, וכהדין קמצא דלבושי' מיניה וביה שהבשר הפנימי עם הלבוש החיצוני הם דבר אחד רק שהבשר הוא מבפנים עם חיות מורגשת ובחיצוניות הקמצא נמצא לבושו שיונק חיותו מהבשר המחובר אליו, וא"כ הלבוש אינו עומד בכח וחיים לעצמו רק הוא משתלשל מהפנים ונטפל אליו, וכן כל העולם והבריות אף שהמה נראים כמציאות עומד לעצמו מנותק מחיי השי"ת ושפועו, אמנם המציאות האמתית אינו כן כי העולם הוא חיות השי"ת וחלק אלוך מחובר לשפע חיותו ואינה עומדת מחולקת לעצמה אף שנראה כן לעיני בשר.

על האדם להכיר שקנינו הוא של השי"ת ואין לו בו רק השתמשות לזמן, וע"כ נאסר הריבית.

ולזה נאמר זו הפרשה פרשת ריבית בתוך זו הסדרה שהוא פרשת שמיטה, וכן בפרשת משפטים נאמר פרשת ריבית לא תשימון עליו נשך (שמות כ"ב, כ"ד) וגם שם נאמר והשביעית תשמטנה וכו', כי עיקר הרכוש שיש לאדם בכסף, כשמכיר היטב שאינו שלו ולר"ך להלות אותה, ולזה באס לוקח ריבית והוא חושב בדעתו שיש לו קנין עולם חזק בהממון, ועבור זה הזמן שהמעות מונח אלל חזירו לוקח צעדו ריבית ונקרא 'אגר נטר', נמצא שלוקח שכר צעד הזריעה, ועיקר הזריעה הוא בזה שמאמין שיש נותן בעולם, ומידו נתנו לו, והוא אין לו מאומה, ומזה מלמית הארץ, וכמו כן ברכוש שצאמת אינו שלו רק מה שניתן לו מאת השי"ת רק לפי שעה, ובעת אשר המעות אלל חזירו אז צומן ההוא שייך לו, כי הזמן הוא של השי"ת, והוא כמו שמיטה שמראה השי"ת שצננה זו אין לאדם שום הוי' צסדהו רק השי"ת הצעה"ב, והוא רואה אשר אזי יהי' הפקר לכל: איסור הריבית הוא כמצות השמיטה וטעם אחד להם ולזה נאמרו ע"י השי"ת ונכתבו בתורה צמודים יחדיו, והוא שמאותו טעם שנצטוו ישראל על השמיטה שיחזירו את קנין אחוזתם אל השי"ת וישבתו מעבודת יד ופעולה בכח שלהם בהכרתם שהכל משלו ותחת ידו ואין הקרקע קנין משלהם רק שייך אל השי"ת ונמצא אצלם רק כפיקדון, וכמו כן הוא גם במעות שהשתמשות בה צריכה להיות רק באופן שיש לאדם הכרה שהוא של השי"ת ותלוי ועומד בו בכל רגע ולא קנין המנותק מן המקור ומרוקן לרשות עצמו ח"ו, ולזה אף שמותר לאדם לעסוק בממונו להגדיל הונו ורכושו ככל אשר תשיג ידו ויצליח אבל אין זאת רק זכות השתמשות לא קנין עצמי באחיזה חלוטה בתוקף כח, אבל להרויח מעות מן הזמן שהממון נמצא אצל חבירו זהו קנין יותר מדאי בזה הממון, כי תביעת ריוח כזו מורה שהממון עצמו הוא קנינו שלו (ולא רק ההשתמשות בה) אשר לזה הרי הוא תובע ממון על זה עצמו שממונו נמצא אצל השני במשך זמן, וזה צריך האדם המאמין לדעת שמהיות שבמשך זמן זה שהלוה לחבירו המעות היה זה ברשות השני הרי שאז היה הממון פקדון מהשי"ת לחבירו כאשר היה אצלו לפני זה ואין חבירו חייב לו כלום ע"ז כי אין המעות אלא כפקדון מופקד בידו.

ובזה מסירת ההלוואה שהוא מלוה לחבירו

מעותיו בלא ריבית וריוח בהכרה שאין עצם הממון שלו הרי הוא בזה כמרוקן את קנינו אל מקורו בחזרה בהכרתו שאין ממנו קנין אדוק בו בתכלית רק השפע עודו שייך אל המקור ובזה הרי הוא מחבר את השפע שלו אל המקור, והוא כזריעה שנקראת אמונה שמאמין בחיי עולם ומחזיר לו מה שנמצא בידו אשר מזה דייקא מתרבה שפע יבולו מן המקור ע"י זריעת רכושו בתוך המקור והשורש, והרי זה ההלוואה הוא ממש כמצות השמיטה שמשבית השתמשותו בקנינו ומחזירו להשי"ת בהכרה שהכל משלו ואין לו רכוש עצמי ולא כלום, וכן בהלוואה כאשר האדם מלוה מעותיו לחבירו בלא עשית ריוח ריבית הרי הוא כאומר ומודה שאף שהמעות הוא ברשותו ובזכותו אבל עם כל זאת אין לו בו קנין תקיף ועצמי עד שאף כאשר אינו נמצא תחת ידו יהיה זה כזריעת ריוח אצל חבירו לעשות פירות, והוא באשר שענין זריעה אין שייך רק אצל השי"ת שמגדל את רכושו ע"י הכנסותו ברשות השי"ת מקור החיים באשר שהוא הבעלים והבעל קנין האמיתי של רכוש האדם והכל חוזר אליו, אבל אצל אדם אינו כן כי בעת שהמעות נמצא אצלו בהלוואה הרי שעתה זכות ההשתמשות הוא אצלו כאשר היה באמנה אצל המלוה, (והזמן עצמו הרי ודאי אינו שייך לאדם ואינו דבר נתפס בקנין, והשי"ת הוא בעל הזמן משנה עיתים ומחליף זמנים), וא"כ על מה הוא לוקח מעות מחבירו בהלוואתו הרי הממון ששייך לחלקו חוזר אצלו בלא חסרון ובלא יגיעה והרי זה ניצול עצם ממנו לבקש עליה ממון רק מעצם המצאותה אצל השני אף שאין לו בזה שום חשש ושום חסרון, ולזה נאסר זריעה כזו כי אין לאדם זכות בממונו רק להשתמש בו אבל לא לעשות בו זריעה של ריוח בגוף המעות על דעת שנמצא אצל חבירו, רק להיפך שבהלוואתו לחבירו בלא ריבית הרי זה זריעה אצל השי"ת כי הוא כמחזיר את קנינו למקורו להשי"ת כענין השמיטה, ואז מזה מתברר ממנו בהתחברותו במקור הברכה כנ"ל, וצדיק חונן ונותן.

באר"י החיים תלוי ועומד בהשי"ת, לא כארץ מצרים שיש בה כל הצורך להחיים בהסתר פני העותן.

וזה שנאמר אלל פרשת ריבית, אני ה' אלהיכם אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים, לתת לכם את

תוקף וכו' וחוק כידוע, והיינו אם תצין ותדע שחטריך להשי"ת מזה צא כל הכח וחיות הצריאה ואם נדמה לך שיש לך חיזה הוי' וכו' צפני עצמך מצלעדי השי"ת, מזה לא יוכל לזמוח לך חיים:

החילוק בין ארץ מצרים לארץ ישראל הוא שבארץ מצרים היה החיים נראים כנובעים מעצמם ולא היו דבוקים ויונקים ממקור השי"ת והיה להם מי הנילוס לכל חיותם ולא היו צריכים להרים עיניהם לשמים בתפילה והיה להם זה לנועם ותענוג שהרגישו שהם הבעלים על כל עניניהם ורכושם ושהם יכולים לחיות ולהסתדר בכל דבריהם והצטרפותם בכח עצמם ולא ידעו את השי"ת כלל, לא כן ארץ ישראל שעניני השי"ת בה תמיד ולמטר השמים תשתה מים שאי אפשר ליושביה להסתדר בחיותם בכח עצמם אשר חלק להם השי"ת רק בכל אשר יפנו הם צריכים לפנות עינים למעלה להיות תלויים ועומדים בחיות השי"ת וברצונו בכל עת ובכל שעה, כי רוצה השי"ת את יראיו שיחילו לחסדו וידעו ויכירו אותו ויחזירו את כל עניניהם אליו בדביקות אהבה, וזה "אני ה"א אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלוהים" שהוציאם מגן עדן מצרים (בדמיון הרגשתם שאין להם שום חשש מחסור והפסד ואינם צריכים להתלות ולהיכנע להשי"ת כדי לקבל חיים, כי זה ענין מצרים שאין בה ידיעת השי"ת בהיותם בשלימות היכולת להיות עומדים בכח עצמם) להביאם לא"י (אשר שם החיים דבוקים במקור ואין בה חיי נפרדות וניתוק ושכחה כי שם הוא פלטרין של מלך אשר נביעות חיותו בה מבורר וגלוי ומעורה ומחובר במקור "כי שם בארץ ישראל רואים מפורש כי ה' הוא אלהים" - ב"י בפרשנו כ"ב) להיות להם לאלוהים, שידעו ויכירו ברורות שהוא הכח שלהם ואין להם כח משל עצמם ולא כלום ובהתנתק מן הכח האמיתי לדמיון של כח עצמי אז נאבד הכח וכלה ואפס כלא היה. ולזה נאמר כתוב זה בציווי האיסור של ריבית כי זהו טעם ויסוד האיסור כאשר נתבאר.

אין לאדם להיבטח עד שיעמוד איתן בלא חשש ובלא הצטרפות הרמת עינים להשי"ת.

והענין של ריבית הוא ג"כ כזה הכח שמוסר הונו ורכושו עם כל האחריות מזה לזולתו, ולא ישאר צידו שום דבר יראה שילטריך מה להשי"ת, ולאו דוקא ריבית ממון כי כן הדין בשכירות כלים (צא מניעא סט:) האף ספינתא אגרא ופגרא אסור, רק צאם משאיר לעצמו אחריות מיוקרא וזולא אזי שרי, והטעם כי כזה שאין כל האחריות על זולתו כי

מקבל עליו אחריות יוקרא וזולא, אז נשאר אללו דבר יראה להשי"ת. וזה שאמר הכתוב אשר הולאתיך מארץ מצרים, שהיו אומרים שלא לריכים כלל להשי"ת, וצמכוון הציאך לארץ כנען אשר ניכר בטוב מה שנלךך להשי"ת ע"י המטר, שהשי"ת דורש אותה תמיד ולמטר השמים תשתה מים, וע"כ לא תקח ריבית רק יהי' לך משא ומתן עם השי"ת, לדעת שהזמן והמקום הוא של השי"ת, והרכוש הניתן הוא רק לפי שעה: אין לאדם להבטיח קנינו עד שלא יהיה תלוי ועומד בגזירת השי"ת וברצונו, כי אז הרי הוא תופס את ממונו תחת ידו בניתוק ממקורו ומרוקן את רכושו לקנין משלו בלתי תלוי בכח השי"ת כחיי ארץ מצרים, והוא כבונה במה לעצמו למעול באדון הכל להחזיר פנים ממנו בביטחון עוז בקנין עצמו, והרי זה פריקת עולו ומרידה במלכותו, אבל קודש ישראל לה' והבן הישראלי צריך להיות בכל רגע עומד בספק ובחשש של הפסד ושכר מול השי"ת, המנהל את עסקיו בכל עת ורגע, כי השי"ת הוא המתעסק בעסקינו מוריד ומעלה כרצונו, אשר מזה בא היראה אצל האדם והכנעתו אל השי"ת לשמור מצותו כעבד אל אדונו בהכרתו שכל עסקיו תלויים בו (פרשת "והיה אם שמוע" שהוא קבלת עול מצוות, הוא המשך הפרשה של הדיבור הנ"ל בפרשת עקב שאר"י לא כארץ מצרים ולמטר השמים תשתה מים ולזה אין מנוס מלשמוע בדבר ה' בהיותו תלויים ועומדים בו ע"י"ש בפרשה).

ותוכן הדברים ועיקרן מוצא צה"ק מי השילוח ח"א בפרשתנו וז"ל: דבר אל בני ישראל כו' ושצתה הארץ שבת לה' (כ"ח ז'), ענין שלש פרשיות הנאמרין כאן פרשת שמעיה ופרשת דרור עצדים ציובל ופרשת ריבית, והוא שהשי"ת מזהיר לישראל שלא ישימו בטחונם בשום דבר הנראה לעיני האדם שיוכל לזכות בו, ואלו השלשה דברים שמעיה וציובל וריבית הם בעולם ושנה ונפש, כי קנין שדות וכרמים הוא קנין שיש לאדם בעולם אשר יוכל לזכות בו, ולזה השי"ת נגד זה מצות שמעיה היינו שלא ישים האדם בטחונו בהם ויראה כי לה' הם, כי צנת השמיעה אין לאדם שום הכרת קנין בקנינו, ויראה כי לה' הארץ, ונגד הצמחה שיש לאדם צומן, היינו שיש לו מצמח שיאסף הון מחיר הזמן היינו שיקח ריבית, אמרה תורה לא תקח מאתו נשך כי עיקר ריבית הוא שלוקח מחיר הזמן כמאמר הגמ' (צ"מ סג:) כלל דרציתא כל אגר נטר לי' אסור, ונגד קנין שיש

ואלה יעמדו על הברכה
להפצת אור תורת רבוה"ק זיע"א

לרמות הרב לוי מרדכי בן פייגה דבורה
לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל.
נתנדב ע"י משפחתו.

החפץ בעילום שמו
זכות רבינו בעל המי השלוח זיע"א תגן עליו להיוושע
בכל טוב סלה

נתנדב להצלחת הבה"ח אהרן קרמר נ"י
נתנדב ע"י משפחתו.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק מנדל ב"ר ישעיה שנוור ז"ל
נלב"ע י"ד תמוז תשפ"א
הונצח ע"י משפחתו שיחי'

לאדם נפשות העצדים ויכול לצטות בהם שישתמש
בהם לכל זרכיו נגד זה לזה הש"י מלות דרור עצדים ציובל,
היינו שיראה האדם שאין לו קנין בגופם ולריך לשלחם לחפשי וגם
צעת היותם עצדים לזה הש"י שלא ירדה זו צפרך היינו שיצין שאין
גופו שייך לו, ולזה הש"י אלו שלשה המלות, היינו שנראה שהעולם
והשנה והנפש אין שום מצטת להאדם בהם רק ה' הוא מצטת האדם,
ולזה סיים אחר פרשיות האלו אני ה' אלקיכם אשר הולאתי אתכם
מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען, והוא שלא ידמה האדם נפשו
שנתמעטו השפעותיו צמה שנאסרו לו כל הדברים האלה, לזה נאמר
אני ה' אלקיכם אשר הולאתיך מארץ מצרים פירוש הטובות שאינם
בקדושה הם צמזר ולימאום, לתת לכם את ארץ כנען היינו הטובות
שהש"י ישפיע לנו יהי' בקדושה ונוכל להתפשט בהם כי הש"י ינחיל
טובה בקדושה נחלה צלי מצרים. עכל"ק.

בשורה טובה לדורשי ה' וטובו

זמני השיעורים הקבועים המתקיימים בעזהשי"ת מידי שבוע
מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספרי רבותינו הקדושים מאיז' בצא וראדזין זיע"א

ביום רביעי בלילה בשעה 23:00
בבית המדרש דרוהביטש (בעזר"נ)
רחוב מלאכי 9 בעיה"ק ירושלים

שיעור באנגלית ביום שלישי בערב בשעה 21:00
בבית המדרש ראדזין
רחוב חיים מיכלין 3 בית וגן

ביום שני בערב בשעה 21:00
בבית החסידים 'סטוטשין'
ברחוב גבעת משה, 5 (בחדר הרב)

שמעו ותחי נפשכם

לקבלת הגיליון השבועי במייל נא לשלוח מייל ל ri0583256436@gmail.com

To receive the weekly newsletter by email, please send an email to ri0583256436@gmail.com

דורשי ה' החפצים לזכות את הרבים באור תורה וליטול חלק בהוצאת הגליון, (ליבות, לרפואה, לישועה, או לעילוי נשמה) נא
לפנות למערכת במספר 058-3256436 או ע"י כתובת מייל ri0583256436@gmail.com ושכרו הרבה מאד על פי פעלו.

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

יו"ל ע"י עמותת מורשת בית איז' בצא ראדזין ע"ר